

Normalskatten.

Et Bidrag til en kommunal Skatterreform.

Af

F. Jensen.

De finansielle Byrder, som Loven om Alderdomsforsørgelse til værdige Trængende udenfor Fattigvæsenet har paalagt Kommunerne, hvis Budgetter allerede ere stærkt betyngede ved de stigende Udgifter til Fattig- og Almueskolevæsenet, har fremkaldt en almindelig og berettiget Frygt for, om det overhovedet vil blive muligt for Kommunerne, særlig for København og Købstæderne, at gennemføre Loven paa tilfredsstillende Maade uden at blive overbyrdede eller paa andre Omraader hæmmede i deres naturlige Udvikling. Den hele Maade, hvorpaa Lovgivningsmagten har ordnet Alderdomsforsørgelsen, navnlig den Omstændighed, at Kommunerne ikke alene administrativt skal forme denne Institution og føre den ud i Livet, men tillige maa betale rimeligvis Størstedelen af de dermed forbundne Udgifter, uden at der er anvist dem særlige Midler hertil, eller overhovedet er givet dem Sikkerhed for, at

de fornødne Midler kunne tilvejebringes, har i høj Grad præjudiceret Kommunernes naturlige Retsstilling.

For Københavns Vedkommende har Alderdomsforsørgelsesloven som bekendt allerede fremkaldt Forslag om Forhøjelse af Indkomstskatteprocenten udover den ved Loven af 19. Februar 1861 fastsatte Maximumsgrænse, og den vil utvivlsomt ogsaa nødvendiggøre, at Kommunerne udenfor København maa forhøje Borgernes Skatteydelse. Udsigten til en forøget Skattebyrde har imidlertid paany henledet Opmærksomheden paa de store Mangler, der klæbe ved den bestaaende kommunale Skattelovgivning.

De stærke Krav paa en tidsvarende Reform paa dette Omraade, der allerede tidligere have givet sig tilkende ved de Rigsdagen i 1872/73 og 1882/83 forelagte Lovforslag om den personlige Kommuneskat m. v., ere derfor atter traadte saa stærkt frem, at en Omordning vistnok ikke ret længe kan udskydes. Det maa imidlertid erkendes, at det er en vanskelig Sag at finde en tilfredsstillende Løsning af dette vigtige Spørgsmaal, og det kan vistnok tildels tilskrives denne Omstændighed, at de hidtil gjorte Forsøg have været frugtesløse.

Ved de nysnævnte Reformforslag har man særlig lagt Vægt paa, dels at faa Interessent- og Aktieselskaber samt forskellige juridiske Personer inddragne under Skattepligten, dels at faa fastslaaet, at den Enkeltes Skatteydelse ikke alene bør komme hans Opholdskommune til Gode, men ogsaa saadanne Kommuner, hvorfra den Paagældende har Indtægter igennem Næring, Embede eller Bestilling, faste Ejendomme eller Tiender. Det Rigsdagen i 1882/83 forelagte Lovforslag om den saakaldte interkommunale Beskatning var saaledes

baseret paa en Fordeling af den enkelte Skatteydere Bidrag imellem Kommunerne, bl. A. i Forhold til de Indtægter, der kunde henføres til hver af Kommunerne.

Man har ved dette Forslag fastholdt og endog skarpt præciseret det Princip, hvorpaa den nuværende personlige Kommuneskat hviler, nemlig dette, at Skatten betragtes som et naturligt Vederlag for de Goder, der ydes den Paagældende af Kommunen, eller for den Nytte han drager af samme, uden at der iøvrigt lægges Vægt paa, om han i højere eller mindre Grad har Fordeel af Kommunen, idet Skattebidragets Størrelse alene bestemmes i Forhold til den Enkeltes Indtægt eller til hans Skatteevne og den paagældende Kommunes Behov.

Det er imidlertid et Spørgsmaal, om dette Synspunkt er det rette, og om man ved en eventuel Reform bør fastholde denne Betragtning i sin Helhed, thi selv om der kunde tænkes truffet en Ordning, hvorefter Enhver, der paaviselig drager Nytte af Kommunen, kommer til at yde et passende Skattebidrag til denne, og man ser bort fra de store praktiske Vanskeligheder, der ere forbundne med en saadan Ordningens Gennemførelse, vil man dog ikke herved komme ud over de væsentligste Urimeligheder ved den bestaaende Skatte-lovgivning. Man maa vistnok — saafremt man vil øve Retfærdighed mod alle interesserede Parter — ind paa en langt bredere Basis for Skattefordelingen end den enkelte Skatteydere Forhold til Kommunerne.

I saa Henseende bemærkes:

Naar man hidtil er gaaet ud fra, at samtlige de Kommunerne underlagte Administrationsgrene ere rene kommunale Anliggender, der alene vedkomme de Borgere,

som til enhver given Tid have fæstet Bo paa det kommunale Territorium, eller som ved økonomiske Interesser ere knyttede til dette, og at Udgifterne til disse Anliggender derfor maa reparteres paa de nævnte Personer, forsaavidt Kommunerne ikke gennem andre Indtægtskilder kan finde tilstrækkelig Dækning, er denne Betragtning kun tildels rigtig, nemlig forsaavidt der er Tale om kommunale Foranstaltninger i egentlig Forstand, o: saadanne, som Borgerne selv kunne bestemme sig for uden Paabud af Lovgivningsmagten, f. Ex. Belysningsvæsenet, Brolægnings- og Vejvæsenet, Hospitalsvæsenet og andre lignende Foranstaltninger, der strax medføre et umiddelbart Gode for Kommunens Beboere og Næringsdrivende, fremfor andre Samfundsmedlemmer; men den kan ikke begrundes, naar det drejer sig om saadanne Foranstaltninger, der ere paabudte ved Lovgivningen, og som i Reglen komme det hele Statsamfund til Gode, eller i hvert Fald ere i dettes Interesse, hvilket i Særdeleshed gælder om Almueskolevæsenet, samt Fattig- og Alderdomsforsørgelsen, tildels ogsaa om andre Institutioner, der dog — naar undtages Politivæsenet, der indtager en exceptionel Stilling — ere af mindre Betydning i finansiel Henseende. Disse Opgaver ere nemlig Samfundsanliggender; de tilkendegive sig som saadanne netop derved, at de eventuelt komme ethvert Samfundsmedlem til Gode, uanset i hvilken Kommune han bor og uden Hensyn til, om han nogensinde har skattet til Kommunen, samt at de kun kunne ordnes ved en Beslutning af hele Samfundet, o: ved Lov, medens Kommunerne som saadanne ere ganske uden Indflydelse paa de paagældende Loves Tilblivelse og Indhold.

Lovgivningsmagten har imidlertid nu valgt, i Stedet for at henlægge de paagældende Administrationsgrene direkte under Statsstyrelsen, hvor de efter deres Natur høre hjemme, at overdrage Kommunerne den fornødne Myndighed til, hver indenfor sine egne Grænser, at fyldestgøre disse Samfundskrav efter det lokale Behov.

Denne Ordning kan i og for sig være baade praktisk og formaalstjenlig, saalænge Kommunernes Virksomhed er indskrænket til rent administrativt at optræde paa Statens Vegne — som Organer for Statsmagten — men den bliver uretfærdig og til Skade for Formaalet, naar man tillige paalægger Kommunerne Forpligtelse til selv at betale Udgifterne til disse Forvaltningsgrene, saalænge Kommunerne alene ere henviste til at søge Dækning ved Beskatning af de Personer, der have fast Ophold i Kommunen, særlig naar henses til, at dens Forpligtelser ikke ere begrænsede til de egentlige faste Beboere, men tillige til en vis Grad udstrække sig til ethvert Samfundsmedlem, der blot opholder sig i Kommunen og har Hjælp behov.

Man kan vel nu til Støtte for den nys fastslaaede Ordning af Fattig- og Alderdomsforsørgelsesvæsenet anføre, at denne er i Overensstemmelse med gammel Sædvane heri Landet, men hertil skal dog bemærkes, at da Fattig- og Almueskolevæsenet ved og i Aarhundredets Begyndelse nærmere ordnedes ved Lov, vare Samfundsforholdene væsentlig forskellige fra nu. Kommunerne vare ved forskellige Særinteresser, saavelsom ved Kommunikationsmidlernes daværende primitive Standpunkt, temmelig skarpt afsondrede fra hinanden, medens Borgere indenfor de enkelte Kommuner som Følge heraf

utvivlsomt maatte føle sig stærkere knyttede til Opholdskommunen, hvor de som oftest vare fødte og opdragne; nogen større Indvandring af fremmede Elementer var vistnok et Særsyn. Kommunernes Forpligtelser overfor Almueskolevæsenet og Fattigforsørgelsen udstrakte sig derfor hovedsagelig kun til Personer, der havde haft blivende Hjem dersteds, og som i egentlig Forstand vare Kommunens egne Børn, og Udgifterne vare — med de daværende Fordringer til Skoleundervisning og Fattigforsørgelse — næppe synderlig byrdefulde, medens paa den anden Side de skatteydende Borgere — dem, der skulde bære Byrderne — vanskelig kunde unddrage sig disse, særlig i Købstadkommunerne, hvor Skatten hovedsagelig hvilede paa Grundtaxt og Næring.

Indførelsen af den politiske Frihed, Lavsvæsenets Afskaffelse, den senere stærke Udvikling af Samfundsforholdene og dermed følgende større Humanitetshensyn overfor de Fattige, har fuldstændig forandret disse Forhold. Næringskattens Ophævelse og Indførelsen af almindelig personlig Skattepligt alene til Opholdskommunen i Forbindelse med den lette og bekvemme Maade, hvorpaa man nu kan skifte Opholdssted og drive Erhverv hvorsomhelst, uden at have Bolig i Erhvervskommunen, har derhos i høj Grad svækket den kommunale Samfundsaaend og Solidaritetsfølelse og væsentlig forrykket de Forudsætninger, hvorpaa den bestaaende Ordning af de heromhandlede Samfundsansliggender oprindeligt har været bygget. De positive Virkninger af Udviklingen vise sig navnlig i den stærke og stadige Indvandring fra Landkommunerne til København og Købstæderne af ubemidlede Personer, hvilket naturligt medfører, at Kommuneskolerne jævnlige

fyldes med indvandrede skolepligtige Børn, ligesom Fattigvæsenet bebyrdes med Personer, der oprindelig ere dragne til Hovedstaden og de større Købstadkommuner for at søge Erhverv, men som iøvrigt aldrig have ydet noget Bidrag til den Kommune, der maa forsørge dem, medens samtidig de Forretningsfolk, Selskaber og Institutioner, der paa Grund af deres større Forretningsvirksomhed drage Masser af besiddelsesløse Personer til Kommunen og tage Nytte af dem, enten efter Loven ganske ere fritagne for at betale Skat og derigennem at bidrage til vedkommende Kommunes Skole- og Fattigvæsen samt til Alderdomsforsørgelsen, eller i hvert Fald paa lovlig Maade kan unddrage sig Skattepligten ved at tage Bolig udenfor Kommunen.

Det turde være indlysende, at den bestaaende Ordning ikke alene er ganske forældet, men tillige uretfærdig, og at Kommunerne som saadanne have et berettiget Krav paa en mere betrygget Retsstilling i Samfundet.

Men hertil kommer, at hele den personlige Kommuneskat, der for Tiden opkræves i samtlige Kommuner, fuldstændig opluges af Udgifterne til Skole- og Fattigvæsenet, hvilke Administrationsgrene desforuden kræve et betydeligt Tilskud af Bygnings- og Hartkornsskatterne samt forskellige Særindtægter, og at alt, hvad den enkelte Skatteyder udreder i personlig Kommuneskat, saaledes faktisk medgaar til disse to store Samfundsformaal.

Da Skattebidraget i de forskellige Kommuner varierer fra omkring 2 til 8 pCt. af Indtægten, og da Skatteyderne selv kun i yderste Nødsfald vil komme til at drage Nytte, enten af Almueskolen eller Fattig- og

Aldersforsørgelsen, idet Enhver tværtimod af yderste Evne søger at undgaa at falde det Offentlige til Byrde, er det klart, at disse Institutioner ikke for den Ydende betyde noget kommunalt Gode, men derimod paaføre ham en Forpligtelse, der kun kan motiveres ved, at han er Medlem af Statssamfundet; men det er da ogsaa ganske urimeligt, at Størrelsen af hans Skattebidrag hertil skal være ganske afhængig af, i hvilken Kommune han bor.

Men ogsaa i Forhold til de Fattige i Samfundet, — dem, den saa godt som udelukkende tage Nytten af de nævnte Institutioner — er den bestaaende Ordning i hvert Fald inhuman, fordi de ere henviste til at modtage Hjælpen aldeles som den enkelte Kommune har Evne og Vilje til at byde dem, hvorved de hjemfalde til en højst forskellig Behandling i de forskellige Kommuner, skønt Loven og naturlig Billighed tilsiger, at Behandlingen burde være nogenlunde ens.

Den simpleste Maade, hvorpaa der kan raades Bod paa de her paapegede Urimeligheder og Ulemper og samtidig opnaaes en retfærdig og formentlig tilfredsstillende Løsning af det kommunale Skattespørgsmaal, forekommer at være den, at de almindelige Samfundsansliggende, navnlig Skole-, Fattig- og Aldersforsørgelsesvæsenet med Hensyn til Kasse- og Regnskabsvæsen udsondres fra de rent kommunale, og at Udgifterne, forsaavidt de ikke kunne dækkes af Ejendomsskatterne eller de Særindtægter, der ere tillagte disse Administrationsgrene, fordeles ligelig paa alle Samfundsmedlemmer uden Hensyn til Kommunegrænser.

Det turde være en Selvfølge, at en passende Del af Udgifterne, i Lighed med hvad der nu finder Sted, bør hvile paa de faste Ejendomme, da ellers den personlige Skattebyrde vilde blive uforholdsmæssig høj.

Efter den bestaaende Ordning er imidlertid Fordelingen af Skattebyrden paa Ejendomme og Personer højst forskellig i de forskellige Kommuner.

I København bleve Ejendomsskatterne fixerede ved Loven af 19 Februar 1861, og den tidligere Fattigskat bl. A. fastsat til Bygningsafgiftens oprindelige Beløb taget 3 Gange. Alene denne Del af Ejendomsskatterne indbringer for Tiden ca. 1.400,000 Kr. og dækker saaledes Størstedelen af Udgifterne ved Fattigvæsenet. Nogen særlig Afgift til Skolevæsenet er derimod ikke lagt paa de københavnske Ejendomme, men Udgifterne hertil udredes af Kommunens Kasse.

Ejendomsskatterne i Købstæderne ere ligeledes fixerede, se Lov 11. Februar 1863, jfr. Lov 10. September 1880, men de ere her i Sammenligning med de øvrige Kommuner uforholdsmæssig smaa, saa de yde næppe noget væsentligt Bidrag til Skole- og Fattigvæsen. Nogen særlig Del af disse Skatter ses heller ikke at være forbeholdt nysnævnte Administrationsgrene. I 1884 udgjorde samtlige Ejendomsskatter i Købstæderne kun 511,539 Kr.*), medens Formue og Lejlighedsskatten indbragte 2.830,806 Kr., og Udgifterne til Fattig- og Skolevæsen i 1886 løb op til 2,245.819 Kr.

For Landkommunernes Vedkommende ere Ejendoms skatterne derimod ikke fixerede, men Udgifterne lignes

*) De her angivne Tal ere hentede fra »Danmark i 1890« Supplementbind til Danmarks Statistik.

under Et dels paa Hartkorn, dels paa Formue og Lejlighed efter et af Amsraadet nærmere fastsat Forhold, jfr. Lov 6. Juli 1867 § 18. For Tiden lignes vistnok over Halvdelen af Udgifterne til Skole- og Fattigvæsen paa Hartkornet, i hvert Fald var Forholdet i 1884 dette, at den samlede Udgift til disse to Forvaltningsgrene beløb sig til 8,521,699 Kr., foruden Amsrepartitionsfondens Udgifter hertil, medens Formue- og Lejlighedsskatten i samtlige Landkommuner kun udgjorde 3,028,478 Kr. Over Halvdelen af denne Udgift, eller ialt $5\frac{1}{2}$ Mill. Kr., har saaledes været lignet paa Hartkornet.

Det er klart, at denne Ulighed i de forskellige Kommuner med Hensyn til den Del af Udgifterne, der afholdes af Ejendomsskatterne, maa fjernes, saafremt der skal opnaas fuld Retfærdighed for alle Kommuner ved Fordelingen af Skattebyrden. Man kunde nu gaa 2 Veje for at naa dette Maal, nemlig: enten fastsætte et i Forhold til de enkelte Kommuners Størrelse og Betydning afpasset Bidrag af Ejendomsskatterne til delvis Dækning af Udgifterne til Skole-, Fattig- og Alderdomsforsørgelsen, saaledes at der fra de kommunale Ejendomsskatter udsondres en fast og uforanderlig Afgift til de nævnte Administrationsgrene, hvilken for samtlige Kommuners Vedkommende maatte bestemmes i Forhold til, hvad der efter Gennemsnittet af nogle Aar kan antages at medgaa hertil, eller det kunde ligefrem paalægges Kommunerne af Kommunekassen at udrede en vis Del, f. Ex. en Tredjedel, af det paagældende Gennemsnitsbeløb, saaledes, at der gives Kommunerne den fornødne Bemyndigelse til at ligne dette Tilskud paa de faste Ejendomme, forsaavidt Ejendomsskatterne i den paagældende Kommune ikke strække

til, og de lokale Forhold maatte gøre det ønskeligt at tilvejebringe Kommunens Tilskud ad denne Vej. En saadan Bemyndigelse vilde navnlig faa Betydning for Købstæderne, fordi Ejendomsskatterne, som allerede foran omtalt, her ere saa smaa, at de næppe, medmindre de forhøjes, vilde kunne afgive et til de andre Kommuner svarende Bidrag. Den Nedsættelse af Hartkornsbidraget, der vilde være en Følge af en ligeligere Fordeling af Skattebyrden, kunde jo ske uden særlig Lov.

Hvorledes man nu end vilde ordne denne Del af Skattebyrden, er det i hvert Fald Forudsætningen, at der ialt ikke skulde hvile væsentlig mere paa Ejendommene, end hvad der allerede nu udredes af disse. En Omordning skulde altsaa kun gaa ud paa at fordele Ejendomsskatterne, forsaavidt de tjene til Fyldestgørelse af de heromhandlede Formaal, ligeligere over de forskellige Kommuner.

Hvad der ikke kan dækkes af Ejendomsskatterne og de Særindtægter, der efter de gældende Regler tilfalde de heromhandlede Forvaltningsgrene, herunder indbefattet Statskassens Tilskud til Alderdomsforsørgelsen, skulde derimod tilvejebringes ved en ensartet Ligning paa samtlige Samfundsmedlemmer samt paa Interessent- og Aktieselskaber og forskellige juridiske Personer.

Som Følge heraf maatte den personlige Kommuneskat (Indkomstkatten og Formue- og Lejlighedsskatten) afløses med en for alle Kommuner fælles Skat, der skulde ramme Skatteevnen, denne nærmere udtrykt ved Begreberne: Indtægt, Formue og Lejlighed.

Skatteevnen har fra de ældste Tider her i Landet

været det normale Skattegrundlag for Ligning af en stor Del af Udgifterne til almindelige Samfundsformaa's Fremme, og den er det endnu den Dag idag, om man end kun ufuldkomment rammer denne igennem de bestaaende Skatteformer. Den nye Skat skulde paa en langt fyldigere Maade end nu hvile paa og afpasses efter den Enkeltes Evne til at skatte. Man kunde formentlig derfor, saavel som ogsaa for at antyde Skattens særlige Karakter og Anvendelse alene til Fyldestgørelse af almindelige Samfundsformaal, kalde den Normal-skatten.

Betegnelsen »Formue- og Indtægtsskat« kunde vel ogsaa benyttes, men denne Benævnelse er noget besværligere, og den vil derhos ikke altid være et nøjagtigt Udtryk for Skatteevnen, eftersom denne ikke er betinget af, at den enkelte Skatteyder er i Besiddelse af baade Indtægt og Formue.

Da det som nævnt er Forudsætningen, at Normal-skatten skulde hvile ligelig paa alle Skatteydere i Forhold til Skatteevnen, vilde den komme til at virke som en Statsskat, men da den maatte paalignes og opkræves af Kommunerne og udelukkende anvendes af disse, dog kun til de udtrykkelig nævnte Formaal, vil den altsaa paa meget væsentlige Punkter kunne slutte sig til den tilvante Ordning af den personlige Kommuneskat; kun skulde Skattens Fordeling imellem Kommunerne ske summarisk i Forhold til den enkelte Kommunes Behov, ikke efter den enkelte Skatteydere's Forhold til Kommunerne.

Paa Grundlag af det under de forskellige tidligere Reformforslag tilvejebragte Materiale vil der utvivlsomt kunne udfærdiges en Skattelov, der med Hensyn til

Reglerne om Skattepligten og den nærmere Præcisering af Skatteevnen maatte kunne tilfredsstille alle billige Fordringer. Jeg skal derfor her kun beskæftige mig med Spørgsmaalet om Skattens Fordeling imellem Kommunerne, idet der dog forudskikkes nogle almindelige Bemærkninger.

Det er klart, at man, hvis Ordningen af den personlige Kommuneskat gennemføres efter det her alydende Fordelingsprincip, med ét Slag vilde komme ud over de mange og store Vanskeligheder, der nu frembyde sig ved Fordelingen af den enkelte Skatteydets Bidrag, og som yderligere vilde blive forøgede ved en eventuel Gennemførelse af den tidligere foreslaaede interkommunale Beskatning. De mange Tvivlsspørgsmaal om Skattepligten til en bestemt Kommune maatte for en stor Del bortfalde, eftersom Omflytninger i Skatteaarets Løb vilde blive ganske uden Betydning, da Skattebidragets Størrelse vilde blive ens i alle Kommuner, og en Skatteyder derfor kunde tage Bolig hvor som helst inden Riget uden at generes af Skattefordelingsspørgsmaalet. Ligningen skulde nemlig gælde for hele Skatteaaret, uanset Omflytning eller Dødsfald, og Skatten tilfalde den Kommune, hvor den Paagældende maatte være ansat til Skat og har haft Hovedopholdssted paa det Tidspunkt, da Ligningen blev lagt; det vilde være af mindre Betydning hvilken Kommune, der i Tvivlstilfælde faar Skatten, eftersom Kommunernes Tarv vil blive varetaget ved Hovedfordelingen. Endelig vil de store Tab af Skat, som nu er en Følge af Omflytninger, kunne undgaaes.

Normalskatten maatte baseres paa Selvangivelses-

principet med obligatorisk Reklamationspligt overfor for lave Ansættelser, i hvert Fald forsaavidt den virkelige Indtægt og Formue overstiger et vist Minimum; men enhver Offentliggørelse af Ansættelserne maatte afskaffes, herunder ogsaa Fremlæggelsen af Ligningslisterne. Ved den obligatoriske Reklamationspligt vilde Arbejdet for Ligningsmyndighederne i høj Grad lettes og simpel Retfærdighed blive vist de Skatteydere, hvis Skatteevne er let at træffe. Ved Formuens Inddragning under Skattepligten indvindes et nyt Skatteobjekt til Lettelse for Skatteydelsen af Indtægter, der udelukkende skyldes personligt Arbejde.

Paaligningen og Opkrævningen af Normalskatten vilde næppe volde Kommunerne større Vanskeligheder end den nuværende Kommuneskat; man tør tværtimod gaa ud fra, at der paa flere Punkter kan opnaas Lettelser.

Fordelingen af Skatten imellem Kommunerne kunde formentlig i Hovedtrækkene ordnes paa følgende Maade:

Naar de kommunale Budgetter ere vedtagne, affatter hver Kommune en Oversigt over, hvad der for det paagældende Aar er blevet bevilget til hver af de 3 Administrationsgrene: Almueskolevæsenet, Fattigvæsenet og Alderdomsforsørgelsen. De Beløb, der kan paaregnes at ville indkomme i Ejendomsskatter og Særindtægter til delvis Dækning af Udgifterne til Skole- og Fattigvæsenet, bringes til Afdrag i de til disse to Konti budgetterede Udgifter, saaledes, at det af Oversigten tydelig fremgaar, hvormeget der yderligere behøves hertil, samt til Alderdomsforsørgelsen.

Disse Oversigter indsendes inden en nærmere fast-

sat Frist gennem vedkommende Amtmand til Indenrigsministeriet, ledsaget af en af Amtet affattet Oversigt over, hvad der for samtlige Kommuner i Amtet behøves til de 3 nævnte Administrationsgrene. København betragtes i denne Henseende som et Amt, og Oversigten sendes af Magistraten direkte til Ministeriet.

Paa Grundlag af disse Amtsoversigter foranstalter Indenrigsministeriet udfærdiget en Opgørelse over, hvad der for samtlige Kommuners Vedkommende udkræves til Dækning af de nævnte Udgifter, efterat Statskassens Tilskud til Alderdomsforsørgelsen er fradraget. Restbeløbet er da den Sum, der skal tilvejebringes ved Paaligning af Normalskatten. Ansættelsen af den skattepligtige Formue og Indtægt skulde være tilendebragt inden en nærmere fastsat Frist, der for København og de større Kommuner kunde være noget længere end for de mindre Kommuner, men naar Ansættelsen er tilendebragt, indsender Kommunerne paa samme Maade som ovenfor angivet en Indberetning til Indenrigsministeriet om Totalbeløbet af den i hver Kommune udfundne Skatteværdi, Formue og Indtægt opgjort hver for sig. Disse Indberetninger, der altsaa ligeledes forelægges Ministeriet sammendragne amtsvis, vil, naar deres Totalbeløb sammenlægges, udvise Hovedsummen af den for hele Landet udfundne skattepligtige Formue og Indtægt. Naar det saaledes er opgjort, hvor stort et Beløb, der skal tilvejebringes gennem Normalskatten, og hvormeget den samlede Skatteværdi udgør, vil det fornødne Materiale være tilvejebragt til Fastsættelse af den Procent, hvormed Normalskatten vil være at beregne af Indtægt og Formue. Skatteprocentens Fastsættelse burde maaske rettest ske ved Kgl. Resolution.

Det er klart, at naar de heromhandlede Udgifter ved en for alle Kommuner fælles Skatteprocent fordeles ligelig paa alle Samfundsmedlemmer, og Paaligningen sker kommunevis, vil nogle Kommuner faa mere ind af Normalskatten end nødvendigt til Dækning af de budgetterede Beløb, andre mindre; men paa Grundlag af de Indenrigsministeriet foreliggende Oversigter, vil Ministeriet være i Stand til, saasnart Skatteprocenten er fastsat, at foretage Fordelingen af Skatten imellem Kommunerne. Dette kunde ske paa den Maade, at Ministeriet, samtidig med Bekendtgørelsen om Skatteprocenten, fastsætter, hvor stort Beløb af Normalskatten førstnævnte Kommuner skulle afgive, for at de sidstnævnte kunne faa Dækning for de manglende Beløb. Denne Fordeling kan for Ministeriets Vedkommende ske amtsvis, saaledes, at Amtsrådene foretage Fordelingen indenfor de paagældende Amtsrådskredse. Den Del af Normalskatten, som de paagældende Kommuner i Henhold til Ministeriets Afgørelse skal afgive, henlægges til et kommunalt Fællesfond, hvortil ligeledes henlægges Statskassens Bidrag til Alderdomsforsørgelsen, samt de ved Overtrædelse af Skatteloven indkomne Bøder.

Fonden sættes under Indenrigsministeriets Kontrol og Administration, og af dens Midler udredes de Tilskud, som ifølge Fordelingen tilkommer de Kommuner, i hvilke Normalskatten ikke vil kunne strække til.

Der synes ikke at kunne rejses nogen væsentlig principiel Indvendning imod den her foreslaede Fordeling, der jo vilde være i alle Parters Interesse, og i ingen Henseende vilde indskrænke Kommunerne i deres frie Selvbestemmelsesret paa de heromhandlede Om-

raader, men selv om det ved nærmere Overvejelse maatte vise sig formaalstjenligt, at der fra Regeringens Side paa enkelte Punkter føres nogen Kontrol med Skattens Paaligning og Anvendelse -- hvad dog næppe vil blive nødvendigt -- maatte dette Hensyn i hvert Fald vige for Hensynet til det Heles Vel.

Det kan heller ikke ses, at der ved Fordelingen vil være større praktiske Vanskeligheder at overvinde.

Man kunde maaske indvende, at den Omstændighed, at Kommunerne efter denne Ordning altid vilde være sikre paa at faa de fornødne Midler til Udgifternes Bestridelse, kunde friste til Flothed eller til at vise mindre Omhyggelighed ved de lokale Skatteligninger, men hertil skal bemærkes, at da Skatten rammer alle Samfundsborgere ligelig, og altsaa enhver af de nævnte Eventualiteter vilde gaa ud over den paagældende Kommunes egne Beboere, er det sandsynligt, at Ordningen snarere vilde føre til, at de Trængende i Samfundet, saavel med Hensyn til Skoleundervisning som Forsørgelse, efterhaanden faar en nogenlunde ensartet human Behandling i alle Kommuner.

Det eneste Punkt, hvor der fra Regeringens Side nødvendigvis maatte udøves nogen Indflydelse paa Kommunernes Beslutninger, er med Hensyn til Opførelsen af Nybygninger, idet det er Forudsætningen, at de fornødne Summer hertil maatte tilvejebringes enten direkte gennem Normalskatten for det enkelte Aar eller ved Hjælp af Laan, som forrentes og amortiseres af de ved Skatten tilvejebragte Midler. Men en saadan Kontrol fra Regeringens Side vilde forøvrigt ikke være noget Nyt, da Kommunerne ogsaa efter den nugældende Lovgivning paa forskellige Omraader maa have højere

Autoriteters Samtykke til Iværksættelsen af deres Beslutninger.

Hvor stor kan Skatteprocenten antages at blive for den nærmeste Fremtid, naar den heromhandlede Fordeleingsmaade tænkes gennemført? Til Besvarelse af dette Spørgsmaal savnes vel paalideligt Materiale, men paa Grundlag af de i Danmarks Statistik og i Staden Københavns Regnskab for 1889 foreliggende Oplysninger kan der dog opstilles en Kalkule, der formentlig tilnærmelsesvis vil kunne give en Forestilling om, hvor meget Udgifterne til Fattig- og Skolevæsenet kan antages at udgøre for hele Landets Vedkommende, samt hvormeget der i de nærmeste Aar vil behøves til Dækning af disse Udgifter igennem den personlige Skat.

For Københavns Vedkommende stiller Forholdet sig for 1889 som følger:

Administrationsudgifterne til Fattigvæsenet har ifølge Beretningen til Regnskabet for 1889, p. 75 (Beløbene afrundede til lige Tusinder) udgjort	1,805,000 Kr.
Hertil maa imidlertid lægges et Beløb til Forrentning og Amortisation af de i Bygninger og Materiel anbragte Kapitaler. Beregnes 6% af ca. 7,532,000 Kr., hvormed Fattigvæsenets Stiftelser m. v. ere opførte i Kommunens Status for 1889, udkommer ca. .	452,000 „
	ialt 2,257,000 Kr.

Transport 2,346,000 Kr.

Indkomstskatten er i 1889 — efter

Fradrag af en ekstraordinær Ind-

tægt ved Bøder for urigtig Selv-

angivelse — indgaaet med ca. . . 2,308,000 Kr.

og har saaledes ikke fuldt ud kunnet dække ovenstaaende Udgift. Man kan naturligvis beregne et mindre Beløb til Forrentning og Amortisation end 6% og derved faa Indkomstskatten til at strække til, men hertil skal bemærkes, at der i en Række af Aar er anvendt temmelig betydelige Summer til Opførelse af Skolebygninger og Anskaffelse af Inventarium; i 1889 er saaledes anvendt ca. 166,000 Kr. af Stadens løbende Indtægter (foruden ca. 126,000 Kr. af Stadens Laan), hvilke Beløb ere holdte udenfor ovenstaaende Beregning.

Hvad Udgifterne til Fattig- og Skolevæsenet i Landets øvrige Kommuner har udgjort i 1889 kan ikke nøjagtig angives, men i 1886 var Udgiften for Københavns Vedkommende paa det Nærmeste en Femtedel af den samlede Udgift for hele Landet, naar — for København — Forrentning og Amortisation af de i Bygninger og Materiel anbragte Kapitaler holdes ude af Betragtning. Benyttes samme Forholdstal for 1889, kan Udgiften for samtlige Landets Kommuner anslaaes til ca. 15 Millioner Kr., eller, naar de ovennævnte Forrentnings- og Amortisationssummer medregnes, ca. 16 Millioner Kr.

I 1884 indgik den personlige Kommuneskat i samtlige Landets Kommuner med ca. 8,160,000 Kr.*), hvoraf Indkomstskatten udgjorde ca. 2,001,000 Kr., alt-

*) For Handelspladserne, for hvilke der ikke foreligger specificerede Oplysninger, er kalkuleret ca. 300,000 Kr.

saa paa det Nærmeste en Fjerdedel af det samlede Skattebeløb. Siden 1884 er dette Forhold næppe blevet forrykket i nogen væsentlig Grad, saa man kan formentlig nu gaa ud fra, at Indkomstskatten i København repræsenterer ca. en Fjerdedel af den personlige Kommuneskat for hele Landet. Herefter skulde der i 1889 til Dækning af de ovennævnte ca. 16 Mill. Kr. være indkommet i personlig Kommuneskat højst $9\frac{1}{2}$ Mill. Kr., medens de resterende ca. $6\frac{1}{2}$ Mill. Kr. væsentlig ere dækkede af Ejendomsskatterne. Opførelsen af Nybygninger vil dog, da man maa regne nogle Aar frem i Tiden, bevirke nogen Tilgang, saa man kan maaske under Hensyn hertil paaregne omtrent 7 Mill. Kr. gennem Ejendomsskatterne m. v. Da imidlertid Udgifterne til Skole- og Fattigvæsen ligeledes maa forudsættes at ville stige, efterhaanden som man kommer længere frem i Tiden, maa den samlede Udgift ogsaa kalkuleres noget højere end de 16 Mill. Kr., der antages at være medgaaede i 1889.

Paaregner man imidlertid, at der i de nærmest kommende Aar for hele Landets Vedkommende vil medgaa omkring 17 Millioner Kroner til Skole- og Fattigvæsen, og at ca. 7 Millioner Kroner vil kunne tilvejebringes ved Bidraget fra de faste Ejendomme og forskellige Særindtægter, skulde altsaa de 10 Millioner dækkes af Normalskatten, hvoraf tillige skulde tilvejebringes det Beløb, der maatte komme til at paahvile Kommunerne til Fyldestgørelse af Alderdomsforsørgelsespligten.

Hvormeget der vil medgaa til Alderdomsforsørgelsen lader sig ikke for Tiden beregne, men efter den Fortolkning, som Loven lader til at ville faa, kan man

næppe foreløbig kalkulere mere end ca. 2 Millioner Kroner foruden Statskassens Tilskud.

Det Beløb, der altsaa skulde dækkes af Normal-skatten, vilde saaledes blive omkring 12 Millioner Kroner. For at udfinde, hvor stor Skatteprocenten bliver, naar denne Sum skulde tilvejebringes ved Ligning paa Borgernes Formue og Indtægt, maa man ligeledes søge at udfinde, hvormeget Indtægt og Formue hver for sig for Tiden kan kalkuleres til.

Ifølge Danmarks Statistik I, p. 780, er den samlede Indkomst i Danmark for skattepligtige Personer i 1870 opgjort til 241,148 Millioner Kroner. Ser man hen til, at den antagne Indtægt i København fra 1870 til 1890 er stegen fra 47½ til 106½ Millioner Kr., altsaa med ca. 124%, og at en lignende Stigning utvivlsomt har gjort sig gældende i Landets øvrige Kommuner, vil man formentlig kunne gaa ud fra, at de skattepligtige Personers Indtægt for Tiden kan anslaaes til omkring 540 Millioner Kr. Hertil maa endnu lægges et Beløb, hvormed Indtægten vil stige, naar Interessent- og Aktieselskaber samt juridiske Personer inddrages under Ligningen, ligesom ogsaa Hensyn maa tages til, at Indførslen af tvungen Reklamationspligt overfor for lave Ansættelser utvivlsomt vil bringe en større Skatteindtægt for Dagen. Paa den anden Side maa imidlertid paaregnes en Reduktion ved Skattelempelser paa de mindre Indtægter, men det tør dog antages, at den samlede Skatteindtægt, med fornøden Hensyntagen til disse Forhold, maa kunne anslaaes til omkring 500 Mill. Kroner. Hvis denne Sum maatte vise sig nogenlunde rigtig, vilde man altsaa kunne fyldestgøre de for Tiden stillede Krav med en forholdsvis ringe Skatteprocent.

Hvormeget den skattepligtige Formue kan anslaaes til, haves der ingen begrundet Mening om, da der savnes det fornødne Materiale til derpaa at kunne bygge nogen Kalkule. Kun er det oplyst, at Nationalformuen omkring 1870 blev anslaaet til henimod 7000 Mill. Kroner., men nu antages at være noget mindre. Ved Udfindelsen af dette Tal er imidlertid regnet med Værdier, hvoraf betydelige Dele paa Forhaand maa betragtes som undtagne fra eventuel Beskatning. særlig Statens og Kommunernes Ejendomme og en stor Del uproduktive Værdier, endelig Summen af alle de Smaiformuer, der vilde falde under det Beløb, der ved en eventuel Formueskat vilde blive sat som Minimum for Beskatning.

Man kan imidlertid gaa ud fra, at der ved Paaligningen af en Formue- og Indtægtsskat vil blive fastsat et vist Forhold, i hvilket Formueskatten skal staa til Indtægtsskatten. I Lovforslaget om den interkommunale Beskatning var foreslaaet $\frac{1}{10}$ pro mille af Formuen for hver 1% der lignes paa Indtægten. En saa ringe Formueskat vilde imidlertid næppe faa synderlig Betydning, i hvert Fald ikke komme til at staa i et rimeligt Forhold til det Arbejde, der maatte anvendes paa Skattens Paaligning og Indkrævning. Vil man overhovedet beskatte Formuen, maa man herigennem kunne paaregne en Indtægt, som kommer til at spille en virkelig Rolle i den hele Skatteordning. Naar der er Tale om at udligne 12 a 13 Millioner Kroner paa Indtægt og Formue, burde man idetmindste have 2 Mill. Kroner ind i Formueskat, hvilket Beløb, hvis man turde paaregne en skattepligtig For-

mue af ialt ca. 4000 Mill. Kroner, vilde svare til $\frac{1}{20}\%$ heraf.

Hvis man imidlertid forudsætter, at Formueskatten vil indbringe mindst 2 Mill. Kroner af de 12, der haves Brug for, maatte Resten, 10 Millioner, altsaa lignedes paa Indtægten. Da denne antages at andrage ca. 500 Mill. Kroner, vilde man, ved at sætte Indtægtsprocenten til 2, lige netop faa de 10 Millioner. Da der imidlertid ved Skatteprocentens Fastsættelse maa tages Hensyn til, at en Del Skat vil gaa tabt ved Skatteyderes Insolvens eller af andre Aarsager, samt at der ved Fordeelingen imellem Kommunerne ikke bør regnes med for knebne Beløb, maatte Indtægtsprocenten efter foranstaaende Kalkule sættes noget over 2, men det er dog næppe rimeligt, at man behøvede at komme udover $2\frac{1}{2}\%$.

Spørgsmaalet om, hvorfra Kommunerne skal faa Midler til Dækning af Udgifterne ved de egentlige kommunale Foranstaltninger, naar den personlige Skat udelukkende skal anvendes til Fyldestgørelse af Samfundsopgaver, vil ikke let komme frem, eftersom en stor Del af de kommunale Indretninger ere beregnede paa at skulle bære sig selv, og Kommunerne — maaske paa enkelte Undtagelser nær — hidtil have klaret sig uden at ty til den personlige Skat. For Københavns og de større Købstadkommuners Vedkommende er det imidlertid ikke udelukket, at Udviklingen kan

medføre Trang til yderligere kommunal Beskatning, men man maatte i saa Fald holde sig til Skatteobjekter, der paa en varig Maade ere knyttede til Kommunen, fordi man herved vilde ramme de Personer, der fortrinsvis drager Nytte af de kommunale Goder. Det forekommer at ligge meget nær, at man ved Siden af Ejendomsskatterne genindfører en Næringsskat, saaledes som denne i sin Tid blev foreslaet ordnet ved det oprindelige Lovforslag om Indkomsskatten i København, nemlig som en fast aarlig Afgift paa de forskellige Klasser af Næringsbrug.
